

12. LOKAKUUTA 2024

LUONTOTYYPPISELVITYS

KORMU, LOPPI

JULIA LINERI
YMPÄRISTÖASiantuntija, Insinööri (AMK)

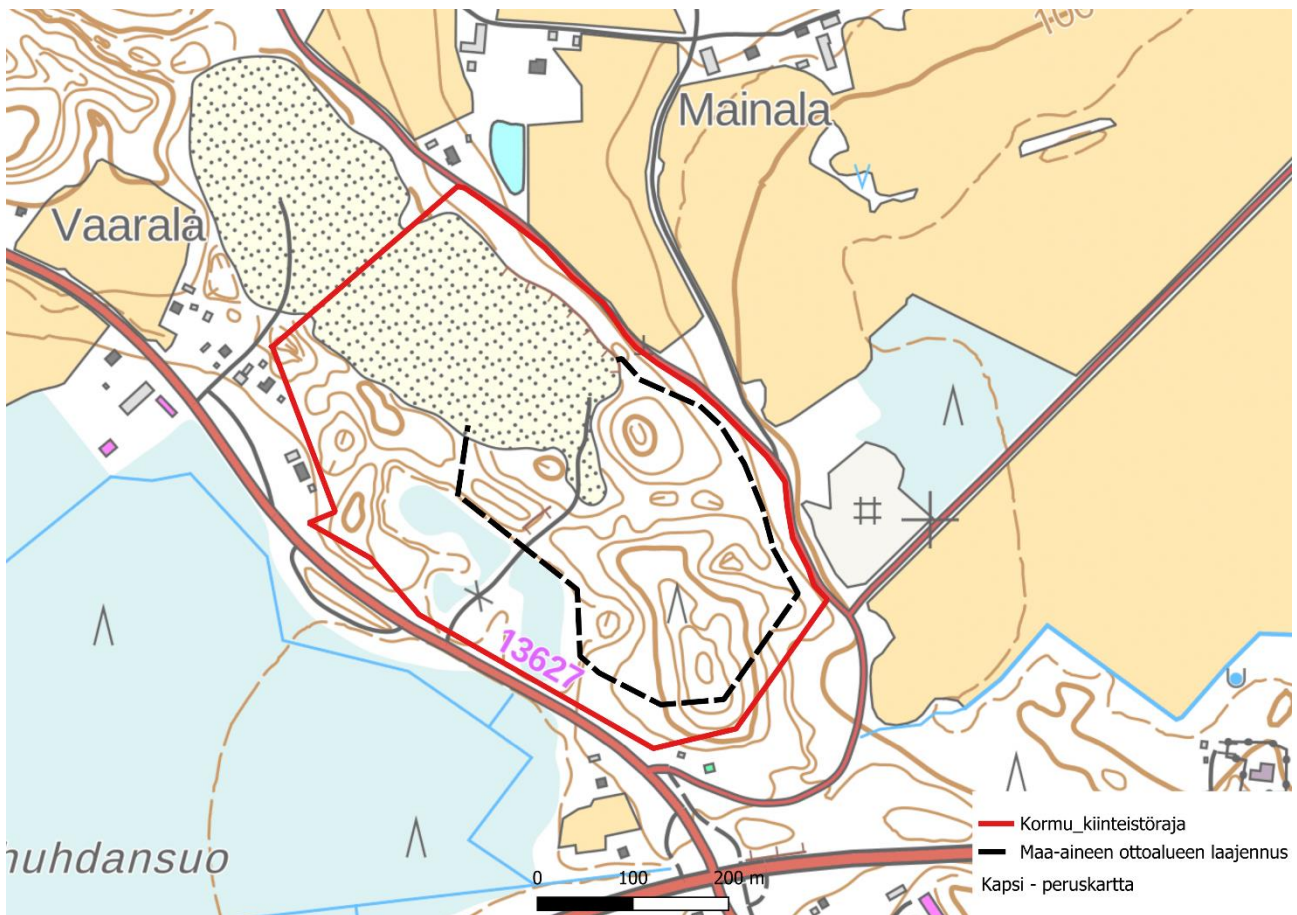
Sisällys

1.	JOHDANTO	2
2.	AINEISTO JA MENETELMÄT	2
3.	TULOKSET	3
3.1	ESITIEDOT JA YLEISKUVAUS	3
3.2	LUONTOTYYPIT.....	4
3.2.1	KUIVAHKO KANGAS (VT).....	4
3.2.2	TUORE KANGAS (MT)	6
3.2.3	AVOHAKKUU	8
3.2.4	PIENIALAISET SUOALUEET	10
3.3.	HANKEALUEEN LAJISTO	15
4.	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	15
5.	LÄHTEET.....	17

1. JOHDANTO

Työssä on laadittu luontoselvitys, jossa painotetaan erityisesti maa-aineen ottoalueen laajennushankkeen luontotyyppien tunnistamista Lopen kunnan Kormussa sijaitsevalle sora-aseman alueelle (kuva 1). Koko selvitysalueen pinta-ala on noin 19 hehtaaria, josta nykyistä maa-aineenottoaluetta on noin 5 hehtaaria. Selvitysalueella käsitetään koko kiinteistöä, mutta maa-aineen ottoalueen laajennus tulee vain kuvassa 1 esitetyn mustan katkoviivan mukaisesti.

Kuva 1. Maa-aineen ottoalueen laajennuksen rajat on esitetty mustalla katkoviivalla

Luontoselvityksen maastotyön sekä raportin on tehnyt Julia Lineri, joka on ympäristöasiantuntija (Insinööri AMK) ja luontokartoittajaopiskelija (luontokartoittajan EAT).

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

Luontoselvityksen esityönä haettiin Suomen Lajitietokeskukselta ajankohtaiset uhanalaisten lajien esiintymistiedot hankealueelta. Lisäksi arvioitiin olemassa olevan paikkatiedon, maastokartta- ja

LUONTOTYYPPISELVITYS

ilmakuvatulkinnan perusteella alustavasti alueen suojelullisista syistä huomioon otettavat luontokohteet.

Luontotyyppikartoitus suoritettiin koko hankealueelle ja sen välittömässä läheisyydessä sijaitseville alueille. Maastokäynneillä havainnoitiin luontotyyppien kasvillisuuden yleispiirteitä, luonnontilaisuutta ja suojelullisia arvoja. Luontotyyppit luokiteltiin Suomen luontotyyppien punaisen kirjan (Kontula & Raunio 2018) ja Metsätyypit –kasvupaikkaoppaan mukaan (Hotanen ym. 2018). Suojelullisesti arvokkaiksi luontotyypeiksi luetaan kohteet, jotka merkittävästi lisäävät alueen luonnonarvoja. Näitä ovat muun muassa Suomen luonnonsuojelulain nojalla suojellut 7 luvun 64 §:n ja 65 §:n luontotyyppit, metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 2 luvun 11 §:n turvaamat pienvesiluontotyyppit, Suomen punaisen kirjan uhanalaiset luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset luontotyyppit, ja muuten luontoarvoiltaan arvokkaiksi todetut kohteet (Mäkelä & Salo 2024).

Tarvittaessa havaitut luontotyyppit luokiteltiin arvoluokkiin Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - oppaan mukaisesti (Mäkelä & Salo 2024). Nämä luokat ovat:

- Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

3. TULOKSET

3.1 ESITIEDOT JA YLEISKUVAUS

Hankealue kuuluu eteläboreaaliseen ilmastovyöhykkeeseen, Lounaismaa ja Pohjanmaan rannikon metsäkasvillisuusvyöhykkeeseen, sekä Etelä-Suomen kilpikeitaiden suokasvillisuusvyöhykkeeseen. Hankealue sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeään luokan 1 pohjavesialueeseen, Kormu (0443352).

LUONTOTYYPPISELVITYS

Muita ennalta tunnettuja erityisesti huomioitavia luonnonarvoja ja huomionarvoisia lajihavaintoja hankealueella tai sen läheisyydessä ei tunneta.

Hankealueella sijaitsee RTA-yhtiöiden sora-asema.

3.2 LUONTOTYYPIT

Luontoselvityksen perusteella selvitysalueella ei ole suojelullisesti arvokkaita alueita. Alla olevassa kuvassa on esitetty koko kiinteistön alueella maastossa havaitut luontotyypit (kuva 2). Alaotsikoiden alla näitä luontotyyppikuvioita on tarkemmin kuvattu.

Kuva 2. Kiinteistön luontotyypit

3.2.1 KUIVAHKO KANGAS (VT)

Toinen selvitysalueen pääluontotyypeistä on puolukkatyyppin kuivahko kangas (VT), jota luonnehtii erityisesti hankealueella mäntyvaltainen puusto, varpukasvien runsaus, yhtenäinen kangasmetsäsammalpeitteisyys. Kuivahkolla kankaalla esiintyy myös jonkin verran nuorta lehtipuustoa, kuten koivua, pajua ja pihlajaa. Kenttäkerroksessa esiintyy myös saralajeja. Kuivahkon

LUONTOTYYPPISELVITYS

kankaan reuna-alueilla esiintyy myös nuorta taimikkoa viitaten alueen talousmetsäkäyttöön, joka on paikoin vesakkoitunut.

Kuva 3. Kuivahko kangas

Kuva 4. Kuivahko kangas

3.2.2 TUORE KANGAS (MT)

Toinen alueen pääluontotyypeistä on mustikkatyyppin tuore kangas (MT), jota erityisesti esiintyy hankealueen länsireunalla. Tuoreen kankaan valtapuuna esiintyy kuusi ja paikoitellen alueella kasvaa koivua, mäntyä, katajaa sekä pihlajaa. Kenttäkerroksessa esiintyy varpukasveja, erityisesti mustikkaa. Paikoitellen kasvaa myös käenkaalia, metsäimarretta ja kieloa. Sammalpeite on yhtenäinen.

LUONTOTYYPPISELVITYS

Kuva 5. Tuore kangas

Kuva 6. Tuore kangas

3.2.3 AVOHAKKU

Sora-aseman nykyisen portin lähellä esiintyy avohakattu alue, jossa on alkanut kasvaa nuorta taimikkoa ja sarakasveja. Rinteille on jätetty harvempaa puustoa pääosin mäntyä. Avohakattu alue rajoittuu tuoreeseen kankaaseen ja rahkaiseen lettorämeeseen.

LUONTOTYYPPISELVITYS

Kuva 8. Avohakkuut tuoreeseen kankaaseen päin

Kuva 9. Avohakkuut Kartanontielle päin

3.2.4 PIENIALAISET SUOALUEET

Selvitysalueella esiintyy pari pienialaista rahkaista lettorämettä (RaLR) sekä kangasrämettä (KgR) muistuttavaa suoalaa, joiden yhteispinta-ala on noin 0,8 hehtaaria. Isompi suo-osuus portin oikealla puolella on noin 0,5 hehtaaria. Pienempi suo-osuus portin vasemmalla puolella avohakkuun reunalla on noin 0,3 hehtaaria.

Rämeletoilla on kitukasvuista mäntyä mättäillä. Rämevarpuja on niukasti, mutta sarakasveja on runsaasti. Mättäiden ja painanteiden erot olivat selkeämmät. Lettorämeille on muodostunut avoletto.

Isommalla lettorämeellä varsinaisen leton osuus on erittäin pieni sijoittuen sora-aseman portin viereen ja muuten suoalue on suhteellisen kuivunutta, eikä mättäiden ja painanteiden vuorottelu ole selvää. Tämän alueen luontoarvot muistuttavat enemmän kangasrämettä (KgR), jossa esiintyy järeämpää mäntyä tiheämmin. Kenttäkerroksessa esiintyy niukasti varpuja, mutta sarakasveja runsaammin. Kangasrämeen luontoarvot olivat haastavasti tunnistettavissa maastossa, sillä suoalueen luontoarvot

LUONTOTYYPPISELVITYS

ovat muuttuneet jonkin verran metsätalouden johdosta. Kangasrämeellä esiintyy runsaasti nuorta mänty-, koivu- ja kuusitaimikkoa pensas- ja kenttäkerroksessa.

Kuva 10. Rahkainen lettoräme (RaLR) pienemmällä suoalueella

LUONTOTYYPPISELVITYS

Kuva 11. Kangasrämeluonteinen (KgR) suo isomman suoalueen eteläosassa. Kuvasta pohjoiseen sijaitsee lettomainen suoelinympäristö, joka viittaa enemmän rahkaiseen lettorämeeseen. Tällä eteläreunalla taimikkoa ei ole niin runsaasti

LUONTOTYYPPISELVITYS

Kuva 12. Kangasrämeluonteinen alue kuvan 10 kohdasta tuoreen kankaan suuntaan

LUONTOTYYPPISELVITYS

Kuva 13. Rahkainen lettoräme isommalla suoalueella sora-aseman tielle päin. Portti sijaitsee kuvasta vasempaan suuntaan. Kuvasta toiseen suuntaan sijaitsee kangasrämeluonteinen alue.

Kuva 14. Kangasrämeluonteinen suoalue lettorämeen vaihtumisen kohdalla, jossa näkyy runsaasti taimikkoa

3.3. HANKEALUEEN LAJISTO

Selvitysalueella ei havaittu huomionarvoisia tai erityisen vaateliaita lajeja eikä mahdollisia liito-oravien tai lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja havaittu alueella. Alueella maastokartoituksen aikana näkyi käpytikka sekä läheisellä pellolla laulujoutsenia. Alueella oli myös kauriiden luomia polkuverkostoja. Tuoreen kankaan maastossa havaittiin myös supikoiran jätöksiä. Nämä havainnot viittaavat alueen tavanomaiseen lajistoon eikä viitteitä vaateliaista lajeista esiintynyt. Selvitysalueita ympäröi pelto- ja metsätalousvaltaiset alueet sekä muutamia asutuksia.

4. YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Maa-aineen ottoalueen koko kiinteistölle laadittiin luontoselvitys keskittyen pääosin alueen luontotyypeihin. Aluetta luonnehtii selkeästi alueella sijaitseva nykyinen sora-asema, jota ympäröi

LUONTOTYYPPISELVITYS

tuoreen ja kuivahkon kankaan metsät. Alueella esiintyy tavanomaista lajistoa maastohavaintojen perusteella eikä viitteitä vaateliaista lajeista esiintynyt.

Alueella on harjoitettu metsätaloutta sora-aseman ohella ja se näkyi erityisesti avohakkuiden muodostamana jälkenä sekä alueen reuna-alueilla esiintyvistä tiheistä pajuvesakoista.

Selvitysalueella esiintyy pari pienialaista rahkaista lettorämettä sekä kangasrämettä muistuttavaa suoalaa, joiden yhteispinta-ala on noin 0,8 hehtaaria. Isompi suo-osuus portin oikealla puolella on noin 0,5 hehtaaria. Pienempi suo-osuus portin vasemmalla puolella avohakkuun reunalla on noin 0,3 hehtaaria. Suoalat ovat luonnontilaisia, mutta eivät vaikuta maastotarkastelun osalta omaavan vaateliasta kasvillisuutta. Soissa oli myös huomattavissa hankealueella metsätalouden harjoittamisen jälkiä, joka on jonkin verran vaikuttanut soiden kasvillisuuteen erityisesti kangasrämeen kaltaisen suon alueella. Suoalueet sijaitsevat maa-aineen ottoalueen laajennuksen ulkopuolella.

Maastotarkastelun perusteella arvioidaan, että maa-aineen ottoalueen laajennuksen alueella ei vaadita merkittäviä maankäyttöä ohjaavia toimenpiteitä. Laajennusalueella ei esiinny sellaisia luontoarvoja, jotka voisi mahdollisesti luokitella arvoluokkiin Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi - oppaan mukaisesti.

5. LÄHTEET

Hotanen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2018. *Metsätyypit – kasvupaikkaopas. Metsäkustannus.*

Hotanen, J-P., Laine, J., Nousiainen H., Penttilä, T., Saarinen, M. & Vasander, H. 2021. *Suotyypit ja turvekankaat – kasvupaikkaopas. Metsäkustannus*

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.